

ÖZ

Bu tez çalışması, Vekalet ve Kaynak Bağımlılığı Teorileri çerçevesinde, İMKB’de işlem gören şirketlerin yönetim kurulu yapısının yönetim kurulu işlevleri üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, yönetim kurulu üye profili ve çeşitli şirket özelliklerini belirlemek üzere iki farklı düzeyde gerçekleştirilmiştir. Üyelerin bireysel olarak üstlendiği roller ve yönetim kurulu genelinin işlevlerini belirlemek amacıyla 145 yönetim kurulu üyesinin anket yanıtları faktör analizine tabi tutulmuş ve değişkenler arasındaki ilişkiler çoklu regresyon analiziyle incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları gruba bağlı şirketlerdeki yönetim kurullarının gerek yapısal olarak gerekse işlevleri itibarıyla bireylere ait ve geçiş aşamasındaki aile şirketlerine göre önemli ölçüde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Ağırlıklı olarak şirketiçi üyelerden oluşan bireylere ait ve geçiş aşamasındaki aile şirketlerinin yönetim kurulları daha çok karar yönetimi faaliyetini üstlenirken, ağırlıklı olarak şirketsi üyelerden oluşan gruba bağlı şirketlerin yönetim kurulları özellikle tepe yönetimi denetleme işlevi görmektedir. Genel müdürün kıdeminin ve şirket yaşının da yönetim uygulamalarını etkileyen diğer önemli değişkenler olduğu belirlenmiştir. Buna göre, genel müdürleri nispeten daha uzun süredir görevde olan şirketlerde yönetim kurulları ağırlıklı olarak şirketiçi üyelerden oluşmaktadır. Daha yakın dönemde kurulmuş olan şirketlerin yönetim kurulları ise tepe yönetimi denetleme işlevini daha çok yerine getirmekte ve stratejik planlama faaliyetine daha aktif düzeyde katılım sağlamaktadır. Ayrıca, yönetim kurulu bileşiminin, stratejik planlamaya katılım düzeyini etkileyen diğer bir değişken olduğu görülmüştür. Bu durum, yönetim kurulu bağımsızlığının olumlu ve olumsuz sonuçlarına ilişkin çeşitli görüşleri destekler niteliktedir. Son olarak, Kaynak Bağımlılığı Teorisi önerilerinin aksine, yönetim kurulu üye sayısı ve şirketsi üye oranının, çevreyle ilişkiler işlevinin algılanan önemini azalttığı belirlenmiştir.